

LİSELERDE OKUL GÜVENLİĞİ SORUNU VE BİR MODEL ÖNERİSİ (İZMİR İL ÖRNEĞİ)

THE PROBLEM OF SCHOOL SAFETY IN HIGH SCHOOLS AND A MODEL PROPOSAL (İZMİR PROVINCE EXAMPLE)

Doç. Dr. Mehmet TEYFUR

Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, mteyfur@agri.edu.tr, Ağrı/Türkiye
ORCID ID: 0000-0001-7573-0241

Cite As: Teyfur, M. (2021). "Liselerde Okul Güvenliği Sorunu Ve Bir Model Önerisi (İzmir İl Örneği)", International Social Mentality and Researcher Thinkers Journal, (Issn:2630-631X) 7(52): 3067-3076.

ÖZET

Okul güvenliği öğrencilerin, öğretmenlerin, okul yöneticilerinin ve diğer personelin okul ile ilgili yaşantılarını kapsayan kendilerini güvensiz hissetmedikleri her türlü ortam demektir. Ülkemizde yapılan tanıma uygun güvenli eğitim ortamlarının olup olmadığının araştırılması gerekmektedir. Bu amaçla liselerde güvenlik sorununun kaynağını belirlemek ve bir model geliştirmek için lise müdürlerinin görüşleri değerlendirilmiştir. Çalışma grubu İzmir il Bornova ilçesinde liselerde görev yapan yöneticilerden oluşmaktadır. İl merkezindeki görev yapan toplam 21 lise yöneticisi ile görüşme yapılmıştır. Bu araştırma nitel bir çalışmadır. Çalışmanın deseni olgu bilim desendir. Araştırma kapsamında okul güvenliği uygulamaları konusundaki bulgulara yönelik okul müdürlerinin görüşlerini belirlemek amacıyla yarı yapılandırılmış görüşme formu oluşturulmuştur. Araştırmacı tarafından lise müdürlerine görüşme formları dağıtılmış ve toplanan veriler değerlendirilmiştir. Görüşme formunda verilen cevaplar içerik analizi ile değerlendirilmiştir. Okul müdürlerine göre, güvenlik sorununun oluşmasından okul yönetiminden kaynaklanan en önemli sorunlar öğrenci ödül ve disiplin kurulunun etkin olarak işletilmemesidir. Araştırmaya katılan okul müdürlerine göre güvenlik sorununun oluşmasından öğretmenlerden kaynaklanan en önemli sorunlar okul kurallarına uygun olmayan davranışlarda bulunmalarıdır. Çalışmaya katılan okul müdürlerine göre, güvenlik sorununun oluşmasından öğrencilerden kaynaklanan sorunlar öğrencilerin öğretmen ve öğrencilere şiddet uygulamasıdır. Araştırmaya katılan okul müdürlerine göre, güvenlik sorununun oluşmasından aileden kaynaklanan sorunlar ailelerin okulda güvenlik görevlisi konusunda gerekli desteği vermemesidir. Katılımcılara göre, güvenlik sorununun oluşmasından okuldan kaynaklanan sorunlar okulun şehir merkezinde ya da mahalle arasında bulunmasıdır. Araştırmaya katılan okul müdürlerine göre güvenlik sorununun çözümünde lise müdürlerinin önerdiği model okulların kampüs şeklinde yapılmasıdır.

Anahtar Kelimeler: Okul güvenliği, Müdür, Kampüs Okul, Güvenli Okul, Şiddet

ABSTRACT

School security indicates a safe environment for the students, teachers, school managers and other staff in their school-related lives. It is required to analyse whether secure educational environments, conforming to the said definition, exist in Turkey. Therefore, the opinions of the high school principals have been evaluated to identify the roots of security problems in the high schools and develop an appropriate model. The study group consists of the managers acting in the high schools in Bornova district of İzmir province. We had interviews with 21 high school managers working in the said district and province. This is a qualitative study. The pattern of the study is phenomenological. Semi-structured interview forms were created to identify the opinions of the principals on school security practises within the scope of the research. The interview forms were distributed to the high school principals and the data collected were modulated. The replies given in the interview form were assessed by content analysis. According to the principals, the most significant problem caused by the school management for security problems is the failure to employ the student awarding and discipline board effectively. According to the participating principals, the most significant problem caused by the teachers for security problems is their acting in manners incompatible with the school rules. According to them, the most significant problem caused by the students for security problems is their perpetrating violence to the teachers and other students. According to these high school principals, the most significant problem caused by the families for security problems is their not providing required support for employment of security guards in the school. According to the participants, the problems related to the schools for security problems are their being located in the city centre or slums. The model most frequently proposed by the participating high school principals is organizing the schools in the form of campuses.

Keywords: School security, Principal, Campus School, Secure School, Violence

1. OKUL GÜVENLİĞİ

Okul güvenliği öğrencilerin, öğretmenlerin, okul yöneticilerinin ve diğer personelin okul ile ilgili yaşantılarını kapsayan kendilerini güvensiz hissetmedikleri her türlü ortam demektir. Güvenlik sorunu okulla ilgili bütün paydaşların okulun bahçesine girdiği an başlayan bir süreç olarak düşünmek yanıltıcı olacaktır. Öğrenme öğretme süreci aynı zamanda çatışmalı bir süreçtir. Değerlendirmenin olduğu yerde çatışmaların çıkması doğaldır. Önemli olan tarafların çatışmayı nasıl yöneteceklerini bilmeleridir. Burada önemli olan durum dört duvar arası ya da korunaklı duvarların içindeki güvenlik değildir. Böyle bir güvenlik olgusu çağımızın güveli ortamlar olgusuyla örtüşmemektedir. Günümüzde okul güvenliğini okulun bir nesnesi olan herkesin yaşam süreci olarak ele almak gerekir. Okulun güvenli olması yeterli değil aynı zamanda çevresinin de güvenli olması gerekir. Okulun çevresinde gelişen her olay okulu etkilemektedir.

Okul dışında gelişen olaylar okulu okulda gelişen olaylar çevreyi etkilemektedir. Her birey evinden çıkıp okula geldiğinde, okuldan çıkıp evine ulaştığı kadar güvenli bir ortamdır.

Okul güvenliği bir insanın bütün boyutlarıyla kendini rahat etme sürecidir. Işık'a (2004) göre, okul güvenliği yalnızca okul ortamının güvenliği ile sınırlı değildir. Bucher ve Manning'e (2005) göre, güvenli okul yaratmak, okulda kavgaların ve şiddetin ortadan kaldırılmasından daha öte bir şeydir. Çankaya ve Arabacı'ya (2010) göre, okul güvenliği, öğrenci ve okul personelinin okul içerisinde ve çevresinden kaynaklanan her türlü istenmeyen davranışlara karşı korunmaları ve okulda bir kriz ortamı yaratabilecek olağanüstü hallerde can güvenliklerinin en üst düzeyde sağlanmasıdır. Bucher ve Manning (2005) göre, güvenli okul, yalnızca okul içerisindeki öğeleri değil, aynı zamanda okulun sürekli etkileşim içerisinde olduğu toplumsal öğeleri de iyileştirmeyi amaç edinen okuldur. Stephans'a (1995) göre, güvenli bir okul; öğrencilerin ve öğretmenlerin, gözdağı ve korku olmadan, sıcak ve içten bir ortamda öğrenebilecekleri ve öğretebilecekleri bir yerdir.

2. GÜVENLİ BİR OKUL ORTAMININ ÖZELLİKLERİ

Okullarda olumlu öğrenme ve öğretme ortamının gerçekleştirilmesi ve öğrencilerin kendi geliştirebilmeleri için, okulun tüm paydaşlar açısından güvenli bir ortam olması gerekir. Güvenli bir öğrenme öğretme atmosferi oluşmadan öğretmenler öğretimde, öğrenciler de öğrenmede sorunlar yaşayacaklardır. Öğrenciler güvenlik ile ilgili kaygılar geliştirirlerse öğrenmeye yoğunlaşamazlar. Bundan dolayı okulların güvenli hale getirilmesi önemli bir zorunluluktur. (Kaufman, DeVoe, Peter, Ruddy, Miller, Planty, Snyder ve Rand, 2003)

Güvenli okul ve güvenli olmayan okul kıyaslandığında güvenli okulun genel olarak; iyi yönetilme, olumlu iklim ve atmosfere sahip olma, tüm öğrenciler için kapsayıcı olma, akademik olarak etkili olma eğiliminde olduğu belirlenmiştir. Günümüz okullarında güvenliği sağlamak kapsamlı bir yaklaşım gerektiren göz korkutucu bir görevdir. Bu nedenle, okul yetkililerinin okulların daha güvenli hale getirilmesi için dört temel öğeden oluşan risk faktörlerini iyileştirmeye çalışmaları şarttır. Bu risk faktörleri; (a) okul alanının tasarımı, kullanımı ve denetimi, (b) okulun idari ve yönetim uygulamaları, (c) okul-çevre ilişkisi, (d) kayıtlı öğrencilerin özellikleri olarak betimlenmiştir (Schneider, Walker ve Sprague, 2000). Ülkemizde okullar hem mimari anlamda hem de kuruldukları yer itibarı ile ciddi risk faktörleri taşımaktadırlar. Yapılan çalışmalara baktığımızda bina yaşı yirmi yılın üstünde olan binaların deprem ve doğal afetlere karşı daha riskli oldukları düşünülmektedir. Okul güvenliğini yalnızca sorunlu insan davranışları olarak değil fiziki özellikleri iyi olan binalar olarak da görmek gerekir. Mimari olarak güvenli olmayan bir okulun insan davranışını da etkileyen ciddi risk faktörlerini taşıdıkları düşünülmektedir.

Güvenli bir okul ortamının bazı özellikler göstermesi gerekmektedir. Bucher ve Manning, (2005) göre bu özellikler şunlardır. 1. Olumlu ve destekleyici okul ikliminin oluşturulması 2. Kaliteli akademik öğretimin yapılması. 3. Okuldaki planlama ve politika belirleme kararlarına öğrenci ve ailelerin katılımının sağlanması 4. Güvensizlik, kaygı ve üzüntü ile sonuçlanan zorlayıcı önlemlerin daha az kullanılması. 5. Danışmanlık hizmetlerinin yerine getirilmesi 6. Şiddeti önleme, çatışma çözümü ve krize müdahale plan ve programlarının olumlu bir şekilde yapılması 7. Akran arabuluculuğu ve çatışma çözüm tekniklerinden oluşan önleme yöntemlerinin kullanılması. 8. Çevresel tasarımlar ve teknolojik buluşların, öğrencilerin ve eğitimcilerin güvenliğine katkı sağlayabilecek olanlarından yararlanılması. 9. Okul güvenliğini sağlamak ve şiddeti önlemeye yönelik yazılı müdahale planlarının oluşturulmasıdır.

Güvenli bir ortamda yaşamak bütün canlıların ortak özelliğidir. Fakat insanoğlu diğer canlılara göre daha çok güvenli ortamlara ihtiyaç duymaktadır. İnsanlar için ilk güvenilir ortam aile ortamıdır. Maslowun ihtiyaçlar hiyerarşi kuramına göre insanların ikinci temel ihtiyacı güvenlidir. İnsanların güvenlik sorunu yaşam boyu devam etmektedir. Aile ortamında elde edilen güven duygusu daha sonraki yaşamımız için önemli bir yapı oluşturmaktadır. Aileden sonra çocukların güvenliğini sağlayan en önemli kurum okuldur. Çocukların zamanlarının önemli bir bölümü okulda geçmektedir. Çocuklar güvenli bir okul ortamını hissettikleri zaman okula daha istekli geliyorlar. Güvenlik aynı zamanda ruhsal bir rahatlaktır.

Okullar, öğretmenler, öğrenciler, okul yöneticileri, destekleyici personeller ve ebeveynlerinde oluşan farklı grupların içinde bulunduğu karmaşık ilişki biçimlerinin yönetildiği eğitim kurumlarıdır. Bu eğitim kurumlarının güvenlik ile ilgili sorunlarının olmaması gerekir. Okullar aynı zamanda toplumsal güvenin en yüksek olduğu kurumlar. Okullarda güvenlik sorunu yerine ve zamanına göre değişkenlik göstermektedir. Okullarda güvenlik bir yaklaşım sorunudur.

Okullarda güvenlik sorunu kendisiyle beraber çeşitli sonuçlar oluşturmaktadır. Bu sonuçlardan en önemlisi şiddetin artmasıdır. Eisenbraun (2007) okullarda şiddeti öğrenme ortamına zarar bir saldırgan aktivite,

Lindstrom (2009) okul içi şiddetin artması, De Waal and Großer (2009) insan hakları ihlali, Langman (2009) okullarda çeşitli cinayetler ve suçların artması olarak görmektedirler. Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin 2007 Nisan ayında tamamlanan araştırmasına göre, devlet ve özel liselerde devam eden öğrencilerin şiddetle karşılaşma oranları devlet okullarında %18,9, özel okullarında da aynı oranda %18,9 olarak çıkmıştır (TBMM Araştırma Komisyon Raporu, 2007).

Okullar, öğrencileri, öğretmenleri, yönetim personelini, destek personelini ve aileler gibi eğitim topluluğunu oluşturan farklı grupların ilgi alanlarını, dinamiklerini, kaynaklarını, amaçlarını ve isteklerini ele alan karmaşık kuruluşlardır. Eğer tüm bireyler kendilerini okulda güvende, hissetmezlerse ortaya çıkan çeşitli karşılıklı ilişkiler ve bunların sonuçları herkesi etkileyecektir (Buijs 2009). Bundan dolayı ortaya çıkan çoklu insani ilişkileri, bu bireylerin okul bünyesinde kendilerini güvensiz ve riskli hissetmeleriyle sonuçlanabilir. Bu bağlamlarda okul bünyesinde güvenlik konusunun ciddi bir konu olarak görülmesi hiç de şaşırtıcı değildir. Okul bünyesinde güvenlik konusunu araştırılması gereken acil öneme sahip bir konudur.

İnsanların yaşamsal öneme sahip beslenme barınma gibi konularda doğumundan başlayarak, önce aileye, aileden sonra bu görevin okula ait olduğu düşünülmektedir. Okulların çeşitli görevleri vardır. Bu görevlerin başında, onların bir bütün olarak gelişimleriyle ilgili konularda sağlıklı olarak yaşamalarını sağlamaktır. Bu durum okul yönetiminin görev alanına sağlık ve güvenlik boyutunu da eklemektedir (Barhan, 2001). Okulda güvenliğin sağlanması; hem öğrencilerin fiziksel, psikolojik ve sosyal güvenlikleri için gerekli hem de okulda görev yapan kişilerin güvenliklerinin sağlanması ve sağlıklı eğitim öğretim ortamının oluşturulması için gereklidir. Okullarda yaşanan güvenlik sorunlarının belirlenmesi ve belirlenen güvenlik sorunlarının çözümü okulda yaşanması olası sorunları azaltacağı düşünülmektedir.

Türkiye'deki okullarda disiplin anlayışı gün geçtikçe değişmektedir. Bu değişimin olumsuz sonuçlarının olumlu sonuçlarından daha fazla olduğu düşünülmektedir. Ülkemizde okullarda öğrencilerin ilişkilerinde zorbalık, başkalarının malını çalma, okul ortamında çeteleşme, sigara, alkol ve uyuşturucu madde kullanımının arttığı görülmektedir. Aynı zamanda öğrencilerin okula tehlikeli aletlerin getirdiği okulda kriz ortamı yaratabilecek durumlar oluşturduğu söylenmektedir. Bu olumsuz durumlar ile beraber okulların güvenlik sorunları ile karşı karşıya kaldığı düşünülmektedir (Yılmaz, 2010). Okulun güvenliğinin sağlanması, öncelikli olarak okul yönetimi ve öğretmenler olmak üzere, okulun tüm birleşenleri olan okul aile birliği, yerel yönetimler, emniyet güçleri, sosyal hizmetler gibi farklı kuruluşların işbirliğini gerektirmektedir.

21. yüzyıl bilim insanları tarafından çeşitli biçimlerde adlandırılmaktadır. Hangi biçimde adlandırılırsa adlandırılırsın toplumunun bireyler üzerindeki etkisi bir süredir ciddi toplumsal bozulmalar biçiminde kendini göstermektedir. Öğrenciler günlerinin önemli bir kısmını okul veya eğitimle ilgili etkinliklerde geçirmektedir. Öğrencilerin okulu yüksek oranda güvenli olarak görmeleri için koruyucu önlemlerin ve eylem planlarının acil olarak uygulanması gerekir.

Okullarda güvenlik sorununun son yıllarda daha fazla yaygınlaşmaya başladığı görülmektedir. Bu da sorunun daha ciddi boyutlara ulaştığını göstermektedir. Bu nedenle okul güvenliği sorununun akademik ortamda paydaşlarla beraber paylaşılması ve çözüm yöntemlerinin geliştirilip yaşama geçirilmesi gerekmektedir. Bu çalışma bu sorunun temelinde yatan nedenleri saptamak amacıyla güvenlik sorununun oluşmasında okul yöneticilerinden, öğretmenlerden, öğrencilerden, ailelerden, okuldan kaynaklanan nedenleri saptamak ve bir model önermek amacıyla yapılmıştır.

Bu araştırmanın genel amacı, okulda güvenlik sorununa yol açan etkenleri yönetici bakışı ile belirleyerek, güvenli eğitim ortamı sağlayacak yönetim süreç ve uygulamalarının işletilmesine yardımcı olmaktır. Bu amaçla İzmir ili Bornova ilçesinde bulunan liselerin güvenlik ile ilgili karşılaştıkları sorunları ve çözüm önerilerini yönetici görüşlerine dayalı olarak değerlendirmektedir. Bu amaç çerçevesinde araştırmada aşağıdaki sorulara cevap aranacaktır.

- ✓ Güvenlik sorununun oluşmasından okul yönetiminden kaynaklanan sorunlar nelerdir
- ✓ Güvenlik sorununun oluşmasından öğretmenlerden kaynaklanan sorunlar nelerdir
- ✓ Güvenlik sorununun oluşmasından öğrencilerden kaynaklanan sorunlar nelerdir
- ✓ Güvenlik sorununun oluşmasından ailelerden kaynaklanan sorunlar nelerdir
- ✓ Güvenlik sorununun oluşmasından okullardan kaynaklanan sorunlar nelerdir
- ✓ Güvenlik sorununun çözümünde lise müdürleri nasıl bir model önermektedirler

3. YÖNTEM

Bu çalışmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Çalışmanın deseni olgu bilim desenidir. Olgu bilim deseni; farkında olunan fakat ayrıntılı bilgi sahibi olunmayan olgulara odaklanır. Olgularla olaylar, deneyimler, algılar, yönelimler ve kavramlar şeklinde karşılaşılmaktadır. Olgu bilim, belirli bir konu veya olgu üzerine odaklanarak değişik görüş ve yaklaşımlar çerçevesinde değerlendirme çalışmasıdır (Yıldırım ve Şimşek, 2011). Bu çalışmada yarı yapılandırılmış bir görüşme formu ile veriler elde edilmiştir. Görüşmeci tarafından lise müdürlerine görüşme formları dağıtılarak formları yazılı olarak doldurularak istenmiştir.

3.1. Görüşme Formunun Geçerlik ve Güvenirliği

Çalışmanın dış geçerliği; katılımcı teyidi, görüşme formuna ilişkin dört uzmanın görüşü, araştırmacının çalışma alanına yakınlığı, katılımcıların görüşlerine doğrudan metin içerisinde yer verilmesi ile sağlanmaya çalışılmıştır. Çalışmanın güvenirliliği; görüşme formlarının araştırmacının gözetiminde katılımcılara uygulanması, araştırmada görüşü alınan katılımcıların aynı kent merkezinde ve aynı statüde olmalarına dikkat edilmesi, görüşme formlarının sadece çalışmanın amacına uygun kişilere doldurulması ve görüşme formunun nasıl doldurulacağını doğrudan açıklanması ile sağlanmaya çalışılmıştır (Yıldırım ve Şimşek, 2011).

3.2. Çalışma Grubu

Çalışma grubu, 2019-2020 eğitim öğretim döneminde İzmir ili Bornova ilçesinde görev yapan lise müdürlerinden oluşmaktadır. Toplam 21 lise müdürü dağıtılan yarı yapılandırılmış formlara görüşlerini yazılı olarak bildirmişlerdir.

3.3. Veri Toplama Aracı

Araştırma kapsamında okul güvenliği uygulamaları konusundaki okul müdürlerinin görüşlerini belirlemek amacıyla yarı yapılandırılmış görüşme formu oluşturulmuştur. Hazırlanan görüşme formlarına araştırmacılardan oluşan üç alan uzmanı ve bir ölçme değerlendirme uzmanının görüşü alınarak son biçimi verilmiştir.

3.4. Görüşlerin Analizi

Yöneticilerin yarı yapılandırılmış görüşme formunda yer alan sorulara yazılı olarak verdikleri cevaplar ana temalar olarak kodlanmıştır. Bu kodlanan temaların altında ise yöneticilerin her bir temaya ilişkin görüşlerinin belirtilme sıklığı gösteren frekans tablosu yer almaktadır. Görüşme formunda verilen cevaplar içerik analizi ile değerlendirilmiştir.

4. BULGULAR

Tablo 1. Güvenlik Sorununun Oluşmasından Okul Yönetiminden Kaynaklanan Sorunlar

Öğrenci ödül ve disiplin kurulunun etkin olarak işletilmemesi	14
Okul yöneticilerinin laboratuvar, atölye ve işliklerde yeterli güvenlik tedbirlerin alınmaması	12
Okul müdürlerinin okulu kendi özel işletmesi olarak görmesi	11
Okul yönetimlerinin kurum ve kuruluşlarla yeterince işbirliği geliştirmemesi	9
Okul yöneticilerinin çocukları bir ergen olarak görmemesi	8
Kantinlerin sağlıklı olması için yeterli denetimlerin yapılmaması	5
Okul yönetiminin okulda ilkyardım ekibi gibi ekipleri işlevsel oluşturmaması	4
Okul yöneticilerinin çeşitli hastalıklar konusunda öğrencileri ve velileri yeterince bilgilendirmemesi	2

Araştırma bulgularına göre, on dört okul yöneticisi öğrenci ödül ve disiplin kurulunun etkin olarak işletmemesini ('M2, M4, M5, M6, M7, M8, M9, M10, M11, M14, M15, M17, M18, M19'), on iki yönetici okul yöneticilerinin laboratuvar, atölye ve işliklerde yeterli güvenlik tedbirlerini almamasını(M1, M2, M4, M7, M8, M9, M11, M12, M13, M17, M18, M20), on bir yönetici okul müdürlerinin okulu kendi özel işletmesi olarak görmesini(M1, M2, M3, M4, M5, M6, M10, M14, M15, M16, M19), dokuz yönetici okul yönetimlerinin kurum ve kuruluşlarla yeterince işbirliği geliştirmemesini (M5, M6, M8, M11, M12, M15, M17, M18, M19), sekiz yönetici okul yöneticilerinin çocukları bir ergen olarak görmemesini (M2, M5, M6, M8, M13, M14, M15, M19), beş okul yöneticisi kantinlerin hijyen olması için yeterli denetimlerin yapılmamasını (M1, M9, M14, M15, M20), dört okul yöneticisi okulda ilkyardım ekibi gibi ekipleri işlevsel oluşturmamasını (M12, M13, M15, M20) iki yöneticisi okul yöneticilerinin çeşitli hastalıklar konusunda

öğrencileri ve velileri yeterince bilgilendirmemesini (M6, M15) güvenlik sorununun oluşmasından okul yönetiminden kaynaklanan sorunlar olarak görmektedirler

M2 Benim okullarda gördüğüm temel şey öğrenciler okul yönetimi ve öğretmenlerden korkmuyorlar. Çünkü disiplin denil bir durum kalmadı. Her öğretmen kendi disiplinini kendisi sağlıyor. Okul müdürlerin yönetsel güçleri ellerinden alındı. Okul müdürleri çevreye şirin görünmeye çalışıyorlar.

M7. Bana göre okullardaki birçok disiplin olayının altında okul müdürleri var çıkarlarından dolayı okul içindeki bazı sorunların üstüne gitmiyorlar. Okul müdürlerinin sınavla atanması gerekir. Okul müdürleri kendilerini o koltuktan edecek her türlü riskli durumlardan uzak durmaya çalışıyorlar.

M15. Bakanlık okul güvenlik sorunları konusunda etkili çözümler ve maddi destek sunmalı. Kapıda profesyonel güvenlik görevlileri olmalı. Profesyonellik derken elinde güvenlik aracı olan değil de pedagojik açıdan bilgili olan güvenlik görevlilerini kastediyorum. Böylelikle karşılaşılabilecek güvenlik sorunlarının ortaya çıkmadan önlenebileceğini düşünüyorum. Aileler işleri olmadığı sürece ya da öğretmen tarafından çağırılmadığı sürece okul binasına girmemeli. Aileler ile okulun ilk günlerinde toplantı yapılarak aile müdahaleleri konusundaki sorunlar en aza indirilmeli. Okul giriş-çıkış saatlerinde trafik düzenini sağlamak için görevlendirme yapılmalı. Trafik yoğunluğu düzenlenmelidir. Bir okul müdürü bütün bunları yaparsa benim gözümde okul müdürüdür.

Tablo 2. Güvenlik Sorununun Oluşmasından Öğretmenden Kaynaklanan Sorunlar

Okul kurallarına uygun olmayan davranışlarda bulunma	15
Öğretmenlerin öğrencilerden çekinmesi	11
Öğretmenlerin velilerle yeterince iletişimde bulunmaması	8
Öğrencilerin yaptıkları olumsuz davranışları görmezden gelmesi	6
Öğretmenlerin rehberlik servisine olan güvenlerinin düşük olması	5
Öğretmenlerin öğrenciler arasında ayırım yapması	3
Nöbetçi öğretmenlerin trafik güvenliği konusunda duyarsız davranmaları	2

Araştırma bulgularına göre, on beş okul müdürü okul kurallarına uygun olmayan davranışlarda bulunmayı (M2, M4, M5, M6, M7, M8, M9, M10, M11, M13, M14, M15, M17, M18, M19) on bir okul yöneticisi öğretmenlerin öğrencilerden çekinmesini (M1, M2, M6, M7, M8, M9, M10, M11, M15, M17, M18), sekiz okul müdürü öğretmenlerin velilerle yeterince iletişimde bulunmamasını (M5, M8, M11, M13, M5, M18, M19, M20), altı okul müdürü öğrencilerin yaptıkları olumsuz davranışları görmezden gelmesini (M2, M7, M12, M16, M18, M20), beş okul müdürü öğretmenlerin rehberlik servisine olan güvenlerinin düşük olmasını (M3, M9, M14, M17, M20), üç okul müdürü öğretmenlerin öğrenciler arasında ayırım yapmasını (M10, M13, M16), iki okul müdürü nöbetçi öğretmenlerin trafik güvenliği konusunda duyarsız davranmalarını (M7, M18) güvenlik sorununun oluşmasından öğretmenlerden kaynaklanan sorunlar olarak görmektedirler.

M17. Okul güvenliğini zaafa uğratan pek çok sorun var. Ben okul müdürü olarak toplantı yaptığımda, birlikte çalıştığım insanların güvenliğini kendi sorumluluğum olarak algıladığımı belirtirim. Örneğin Karabağlarda öğretmenin öldürülmesi bir güvenlik zaafıdır. Bu tarz bir zaafın olmaması için rehberlik hocalarımızla birlikte çalışıyoruz. Fakat bütün öğretmenlerimiz bizim hassasiyetimizi taşıyorlar.

M9. Benim gözlemlerime göre öğretmenlerimizin önemli bir bölümünün bilgisi çok iyidir öğretmenlerin öz güvenleri düşüktür bu da disiplinsiz bir ortamın oluşmasını sağlamaktadır. Öğretmenlerin bazıları öğrenciler ile veliler ile nasıl davranacaklarını bilmiyorlar. Hata yaparak öğreniyorlar. Halbuki tecrübeli öğretmenler ve okul müdürlerine danışabilirler. Danışmayı kendileri için bir zafiyet olarak görüyorlar.

Tablo 3. Güvenlik Sorununun Oluşmasından Öğrenciden Kaynaklanan Sorunlar

Öğrencilerin öğretmen ve öğrencilere şiddet uygulaması	13
Başarısız ve sorunlu öğrencilerin sınıf yönetimini etkilemesi	11
Öğrencilerin kuralların gerekliliğine inanmamaları	9
Öğrencilerin alkol, sigara gibi maddelere yönelmeleri	8
Öğrencilerin okulda nöbet tutarken kayıt, takip ve kontrol etmede ciddiyetsiz davranmaları	5
Arkadaşlarına cinsel istismarda bulunmaları	3
Lavabo ve tuvaletlerin temiz olmaması	2
Haraç alma, gasp, yaralama gibi olayların okul çevrelerinde sıklıkla yaşanması	2

Araştırma sonuçlarına göre, on üç okul yöneticisi öğrencilerin öğretmen ve öğrencilere şiddet uygulamasının (M1, M3, M4, M6, M7, M9, M13, M11, M14, M16, M17, M19, M20), on bir okul müdür başarısız ve sorunlu öğrencilerin sınıf yönetimini etkilemesini (M3, M4, M6, M7, M9, M13, M11, M14, M16, M17, M20), dokuz okul müdürü öğrencilerin kuralların gerekliliğine inanmamalarını (M1, M6, M8, M10, M11, M15,

M16, M17, M20) sekiz okul müdürü öğrencilerin alkol, sigara gibi maddelere yönelmelerini (M1, M6, M7 M9, M13, M17, M19, M20), beş okul müdürü öğrencilerin okulda nöbet tutarken kayıt, takip ve kontrol etmede ciddiyetsiz davranmalarını (M7, M10, M13, M15, M20), üç okul müdürü arkadaşlarına cinsel istismarda bulunmalarını (M10, M15, M18), iki okul müdürü lavabo ve tuvaletlerin temiz olmasını (M1, M7), iki okul müdürü haraç alma, gasp, yaralama gibi olayların okul çevrelerinde sıklıkla yaşanmakta olmasını (M6, M14) güvenlik sorununun oluşmasından öğrenciden kaynaklanan sorunlar olarak görmektedir.

M20. Günümüz okul yönetim modelinde öğrenci her durumda haklıdır. Öğretmenini dövüyor yanına kar kalıyor ne yapsa sürekli idare ediliyor. Öğrencilerde her türlü zararlı alışkanlığın arttığı görülmektedir. Öğrenciler bütün negatif enerjilerini okula getiriyorlar.

M15. Okul güvenliğini zaafa uğratan temel sorunların başında öğrencilerin okul dışındaki arkadaşlıkları çok etkili olmaktadır. Bunun yanı sıra okuldan ayrılmış, madde ve alkol bağımlılarının okul çevresinde dolaşmaları, yol kesmeleri, parçalanmış ailelerin izinsiz bir şekilde okula gelip çocuklarını görmek için ısrarcı olmaları da bu olayların bazılarıdır.

Tablo 4. Güvenlik Sorununun Oluşmasından Aileden Kaynaklanan Sorunlar

Ailelerin okulda güvenlik görevlisi konusunda gerekli desteği vermemesi	13
Ailelerin istismara uğrayan çocuğundan dolayı şiddette başvurmaları	11
Öğrenci velilerinin personele şiddet uygulaması	9
Ailelerin sıra, masa, sandalye alma konusunda okula katkıda yetersiz davranması	7
Aile bireylerinin okul servislerini yeterince denetlememeleri	6
Çalışan anne ve babaların okula karşı ilgisiz tutumları	4
Ailelerin çocuklarının kötü alışkanlıklarına karşı okulu suçlamaları	4
Ailelerin güvenlik konusunda yeterince bilinçlendirmemeleri	2

Araştırma bulgularına göre, on üç yönetici ailelerin okulda güvenlik görevlisi konusunda gerekli desteği vermemesini (M1, M3, M5, M7, M8, M9, M12, M13, M14, M15, M16, M19, M20), on bir yönetici ailelerin istismara uğrayan çocuğundan dolayı şiddette başvurmalarını (M3, M4, M6, M7 M9, M13, M11, M14, M16, M17, M20) dokuz yönetici öğrenci velilerinin personele şiddet uygulamasını (M1, M3, M4, M5, M7, M9, M11, M14, M16,) yedi yönetici ailelerin sıra, masa, sandalye alma konusunda okula katkıda yetersiz davranmasını (M3, M5, M8, M11, M14, M16, M19) altı yönetici aile bireylerinin okul servislerini yeterince denetlememelerini, (M7, M10, M12, M13, M16, M19) dört yönetici çalışan anne ve babaların okula karşı ilgisiz tutumlarını (M1, M7, M13, M18) dört yönetici ailelerin çocuklarının kötü alışkanlıklarına karşı okulu suçlamalarını (M1, M6, M13, M19) iki yönetici ailelerin güvenlik konusunda yeterince bilinçlendirmemelerini güvenlik sorununun oluşmasından aileden kaynaklanan sorunlar olarak görmektedirler.

M14. Bazı aileler okulun güvenlik sorununun kaynağını oluşturmaktadırlar. Öğretmenlerle tartışıyorlar basında da izliyorsunuz personeli silahla yaralayıp hiçbir şey olmamış gibi elini kolunu sallayarak gidiyorlar.

M7. Aslında ailelerin rolü; okul yönetimine maddi ve manevi desteği sağlamasıdır. Maddi destek dediğimiz; okul bahçesinin korunması için çeşitli güvenlik gruplarından yararlanılması için verilen destektir. Manevi destek ise; her öğrenci velisinin kendisinin ve çocuğunun okul kurallarına uymasını sağlaması yönünde verdiği destektir.

M13. Pamuk eller cebe diyecekler. Okula katkıda bulunacaklar. Zaten aileler ilk başta parası yetiyorsa özel okulları düşünüyorlar ardından merkez okullar en son çevre okulları tercih ediliyor güvenlik sorunun yüzünden. O zamanda ne oluyor bizim gibi okulların refah seviyesi düşük oluyor.

Tablo 5. Güvenlik Sorununun Oluşmasından Okuldan Kaynaklanan Sorunlar

Okulun şehir merkezinde ya da mahalle arasında bulunması	18
Okulun çevresinde eğlence merkezlerinin bulunması	13
Okulun çevresinde sağlıksız yiyecekler satan yerlerin bulunması	11
Okul çevre duvarının yetersiz olması	9
Okul bahçesinin yeterli olmaması	7
Okulun yangın, sel, deprem gibi felaketlere uygun yapıda olmaması	6
Sınıf ve okul binasının öğrenci sayısına göre yetersiz olması	4
Okulda spor, oyun vb. etkinlik alanlarının yetersiz olması	3
Bahçe giriş-çıkış kapılarının yetersiz olması	3
Sınıf mevcudunun istenilen düzeyde olmaması	2

Araştırma bulgularında elde edilen sonuçlara göre, on sekiz okul müdürü okulun şehir merkezinde ya da mahalle arasında bulunmasını (M1, M2, M4, M5, M6, M7, M8, M9, M10, M11, M12, M13, M14, M15, M17, M18, M19, M20) On üç okul müdürü okulun çevresinde eğlence merkezlerinin bulunmasını (M1, M2, M5, M7, M8, M9, M12, M14, M15, M16, M17, M18, M20) On bir okul müdürü okulun çevresinde sağlıksız yiyecekler satan yerlerin bulunmasını (M2, M5, M7, M8, M9, M12, M14, M15, M16, M17, M18) dokuz okul müdürü okul çevre duvarının yetersiz olmasını (M1, M2, M3, M8, M9, M10, M11, M12, M20), yedi okul müdürü okul bahçesinin yeterli olmamasını (M1, M2, M3, M8, M10, M11, M12,) yedi okul müdürü okulun yangın, sel, deprem gibi felaketlere uygun yapıda olmamasını (M2, M5, M7, M12, M17, M18), dört okul müdürü sınıf ve okul binasının öğrenci sayısına göre yetersiz olmasını (M3, M9, M17, M20), üç okul müdürü okulda spor, oyun vb. etkinlik alanlarının yetersiz olmasını (M1, M8, M10), üç okul müdürü bahçe giriş-çıkış kapılarının yetersiz olmasını (M10, M16, M19) iki okul müdürü sınıf mevcudunun istenilen düzeyde olmamasını (M1, M12) güvenlik sorununun oluşmasından okuldan kaynaklanan sorunlar olarak görmektedirler.

M12. İzmir’de sadece Bornova’da değil birçok ilçede okullar şehirin içinde kalmaktadırlar. Özellikle Bornova’da bazı okulların önünde oluşan servis kuyrukları trafiği aksatmakta kendisi ile çeşitli sorunlar meydana getirmektedir.

M20. Öğrenciler okuldan çıktıkları an çevrede bulunan ve ne olduğu belirsiz yiyecekleri alarak servise biniyorlar. Çevrede seyyar satıcıları kaldırmak belediyenin görevidir. Defalarca şikayet ettik ama başarılı olamadık. Hatta bu satıcıların bazıları okul müdürlerini tehdit ediyorlar.

Tablo 6. Güvenlik Sorununun Çözümünde Lise Müdürlerinin Önerdiği Model

Okulların kampüs şeklinde yapılması	19
Kampusun bir yöneticiye bağlı ve birden fazla okul ve yöneticisinin bulunması	17
Çocukların ihtiyaçlarına(sağlık, spor gibi) göre etkinlik alanlarının oluşturulması	14
Kampüslerde öğretmen ve öğrencilere yönelik sosyal olanakların oluşturulması	11
Kampüslerde düzenlenen etkinliklere ailelerin katılması	10
Kampüste güvenlikten sorumlu profesyonel bir ekibin oluşturulması	10
kampüste öğrenci davranışlarını değerlendirme kurulunun oluşturulması	6

Araştırma bulgularına göre, on dokuz okul yöneticisi okulların kampüs şeklinde yapılmasını (M1, M2, M4, M5, M6, M7, M8, M9, M10, M11, M12, M13, M14, M15, M16, M17, M18, M19, M20), On yedi yönetici kampüsün bir yöneticiye bağlı ve birden fazla okul ve yöneticisinin bulunmasını (M4, M5, M6, M7, M8, M9, M10, M11, M12, M13, M14, M15, M16, M17, M18, M19, M20), on dört okul yöneticisi çocukların ihtiyaçlarına(sağlık, spor gibi) göre etkinlik alanlarının oluşturulmasını (M2, M5, M6, M7, M9, M10; M12, M13, M14, M15, M17, M18, M19, M20) on bir okul müdürü kampüslerde öğretmen ve öğrencilere yönelik sosyal olanakların oluşturulmasını (M1, M3, M4, M6, M8, M12, M15, M16, M18, M19, M20) on okul müdürü kampüslerde düzenlenen etkinliklere ailelerin katılmasını (M1, M6, M7, M8, M10, M14, M16, M17, M19, M20), on okul müdürü kampüste güvenlikten sorumlu profesyonel bir ekibin oluşturulmasını (M1, M3, M8, M10, M13, M14, M16, M18, M19, M20) okul güvenliği için bir model olarak önermektedirler.

M17. Kamera ve alarm sistemi mutlaka olmalıdır. Okul bahçesine giriş kontrol altına alınmalıdır. Özel güvenlik elemanları bu alanla ilgili yetkin ve donanımlı kişilerden seçilmelidir. Fiziki yapı güçlendirilmeli, okul duvarlarının yüksekliği dışarıdan gelebilecek zararları engelleyebilecek nitelikte olmalıdır. Okul- aile işbirliği ve iletişimi sağlıklı bir şekilde yürütülmelidir. Okul çevresinde bir güvenlik ekibi ara ara dolaşmalı ve çevredeki madde bağımlılarının yaklaşmasını engelleyerek güvenliğin artırılmasını desteklemelidir

M8. Okulları bir kampüste toplayacak. öğrenci içeriye bir girecek bir daha çıkamayacak. Bu tip okullarda başka çaresi yok. Ben ilk geldiğimde yadırgamıştım bu bahçe duvarlarının bu kadar yüksek olmasını saçlarla her tarafın kapatılmasını ama gerekiyormuş. Lise olduğu zaman gerekiyor.

5. TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Güvenlik yaşamın devamı için önemli bir olgudur. Güvenli bir ortamda yaşamının öğrencilere hem psikolojik hem de fizyolojik rahatlık getireceği düşünülmektedir. Eğitim ortamında öğrenmenin etkili bir şekilde gelişmesi ve kalıcılık göstermesi için uygun ortamların oluşturulması gerekmektedir. Güvenli bir ortamda eğitimin bütün paydaşlarının mutlu olacağı bilinen bir gerçektir. Fakat uygulamalara baktığımızda bu durumun o kadar kolay olmadığı görülmektedir. Okullarda güvenlik sorunu çok boyutludur. Bu sorunlarının bir boyutunun okul yönetiminden kaynaklandığı görülmektedir. Araştırma sonuçlarına göre

katılımcıların büyük bir bölümü okul yönetiminin öğrenci ödül ve disiplin kurulunu etkin olarak işletmediğini belirtmektedirler.

Okul güvenliği kavramı değişik zamanlarda farklı anlamlarda kullanılmıştır. İlk zamanlarda öğrenciler için güvenli bir eğitim ortamı sağlama ihtiyacını ifade ederken, şimdi tüm okul personelinin ve binanın korunmasını ifade ediyor. Özer ve Dönmez (2007) tarafından yapılan araştırma ise, eğitim-öğretim için uygun ortamların oluşturulmasını engelleyen; öğrencilerden, öğretmenlerden, yöneticilerden, okul binalarından ya da okulun hizmet verdiği toplumdaki kaynaklanan sorunların yaşandığı belirlenmiştir.

Okul müdürleri uzun süre görev yaptıkları okullarda ya da alışkanlıklarını yeni okullara taşıyarak okulu kendi özel mülkü olarak görmektedirler. Araştırmaya katılan okul yöneticilerinin önemli bir bölümü okul müdürlerinin okulu kendi özel işletmesi olarak gördüklerini belirtmişlerdir. Dönmez 2001 yılındaki araştırma sonuçları araştırmanın bulgularını destekler niteliktedir. Dönmez'e(2001) göre, okullarda tehdit unsuru olan mevcut problemlerin önlenmesi, planlanması ve uygulanması da dahil her aşamada okul yöneticilerinin rolü büyüktür. Eğitim sisteminde okulun başarısı birkaç faktöre bağlıdır. Bu faktörlerin başında ise okul müdürleri gelmektedir. Araştırma bulgularına göre okul güvenliği için diğer kurum ve kuruluşlarla yeterince işbirliği geliştirmediği görülmektedir.

Araştırmaya katılan okul müdürlerinin çoğu kantinlerin hijyen olması için yeterli denetimlerin yapılmadığını belirtmektedir. Turhan ve Turan (2012) çalışmaları sonucunda, okul kantinlerinde ve okul çevresinde satılan gıdaların tam olarak güvenilir olmadığı ve kantinlere yönelik denetimlerin yetersiz olduğu bulmuşlardır. Bu bulgular çalışmanın bulgularını destekler niteliktedir.

Okul güvenliğinin oluşmasında öğretmenlerin rolü büyüktür. Öğretmenler okul kurallarını öğrencilere kavratarak olumsuz davranışların oluşmasına engel olabilirler. Öğretmenler böylelikle olumlu okul kültürünü oluşturarak okul güvenliğinin oluşmasını sağlayabilirler. Araştırma bulgularına göre öğretmenlerin okul kurallarına uygun olmayan davranışlarda buldukları, öğretmenlerin öğrencilerden çekindikleri, nöbetçi öğretmenlerin trafik güvenliği konusunda duyarsız davrandıkları görülmektedir. Araştırma sonuçlarına göre okul güvenliğinden sorumlu olan öğretmenlerin bu sorumluluklarını yeterince yerine getirmedikleri görülmektedir.

Okul güvenliğinin önemli öğelerinden biri de öğrencilerdir. Günümüzde eğitimde her şey öğrencileri içindir. Gerek okul yönetimleri gerekse de ebeveynler bu konuda çok çaba göstermektedirler. Ergenlik dönemi çatışan bir dönemdir. Öğrencilerin ergenlikle beraber getirdiği sorunlar okul yönetimini olumsuz etkilemektedir. Katılımcıların büyük bir bölümü öğrencilerin öğretmen ve akranlarına şiddet uyguladığını bu durumun okul güvenliğini olumsuz etkilediğini belirtmişlerdir. Geyin (2007) araştırmanın bulgularına göre, eğitimcilerin son bir yılda okulda yaşadıkları en önemli güvenlik problemleri sırasıyla öğrencilerin çakı, bıçak gibi tehlikeli cisimler buldurması ve okul içi öğrenci kavgası olarak belirlenirken, öğrencilerin son bir yılda okulda yaşadıkları en önemli güvenlik problemleri sırasıyla gasp, hırsızlık, okul içi öğrenci kavgası ve şakayla karışık silahla tehdit etme olarak belirlenmiştir. Dönmez ve Güven'e (2001) göre, okullarda yaşanan diğer önemli sorunlar ise öğretmen-öğrenci anlaşmazlıkları ve okul çevresindeki bazı kişilerin öğrencileri rahatsız etmeleri olarak bildirilmiştir. Bu sonuçları araştırmanın sonuçlarını destekler niteliktedir.

Okul güvenliğini etkileyen en önemli sorunlardan biri de öğrencilerin zararlı alışkanlıklara yönelmesidir. Araştırmaya katılan deneklere göre, öğrencilerin alkol, sigara gibi maddelere yöndiklerini bu durumun okul ve aileyi olumsuz etkilediklerini belirtmişlerdir. Can (2014) çalışmasında öğrencilerin yanlarında alkol, sigara ve uyuşturucu gibi bağımlılık yapıcı madde taşıdıklarını ve öğrenci sayısının az olduğu okullarda daha az güvenlik problemi yaşandığını belirtmiştir. Bu sonuçları araştırmanın sonuçlarını destekler niteliktedir.

Okulda güvenlik duygusunu olumsuz etkileyen önemli etmenlerden biri de cinsel istismardır. Bu konuda çeşitli araştırmaların yapıldığı görülmektedir. Taciz çocuklarda ve ailelerinde derin ruhsal izler bırakmaktadır. Araştırmaya katılan az sayıda okul müdürü okullarda cinsel istismar olduğunu belirtmişlerdir. Türkmen (2005) genel olarak öğrencilerin taciz konusunda sorun yaşadıkları belirlenmiştir. Ögülmüş (2006), Öğrencilerin % 23,7'si, liseye gidip gelirken kendisine cinsel içerikli laflar atıldığını ya da başka bir biçimde sarkıntılık yapıldığını belirtmişlerdir. Bu sonuçlar araştırmanın sonuçları ile benzerlik göstermektedir.

Ailenin çocuğun başarısında rolü büyüktür. Aileler okul yönetimlerine yardımcı olmadıkları zaman çocuğa ilişkin sorunların daha da büyüdüğü görülmektedir. Araştırmaya katılan okul müdürleri ailelerin okulda güvenlik görevlisi konusunda gerekli desteği vermediklerini, ailelerin istismara uğrayan çocuğundan dolayı şiddette başvurduklarını, öğrenci velilerinin personele şiddet uyguladıklarını, çalışan anne ve babaların okula

karşı ilgisiz tutumlar geliştirdiklerini ve ailelerin çocuklarının kötü alışkanlıklarına karşı okulu suçladıklarını belirtmişlerdir. Güvenliği tehdit eden önemli bir etmende okulun çevresidir. Turhan ve Turhan (2012) alkol sigara gibi maddelerin yaş sınırı gözetmeksizin okul etrafında yoğun olarak satıldığı sonuçlarına ulaşmıştır.

Okulun bulunduğu çevre, ailelerin eğitim düzeyleri, ailede çocuk sayısı, ailelerin gelir düzeyi gibi faktörler okulun güvenliğini etkilemektedir. Araştırmaya katılan okul müdürlerinin önemli bir bölümü güvenlik sorununun oluşmasından okulun şehir merkezinde ya da mahalle arasında bulunmasını, okulun çevresinde eğlence merkezlerinin bulunmasını, okul bahçesinin yeterli olmamasını okulda spor, oyun vb. etkinlik alanlarının yetersiz olmasını göstermektedirler. Bu konuda yapılan çalışmalardan biride 2017 yılında gök tarafından yapılmıştır. Gök'ün çalışmaları araştırma sonuçlarını destekler niteliktedir. Gök,(2017) okulun okul güvenliğini hijyen ve temizlik açısından tehdit eden yaşantılar ise; tuvalet, genel temizlik, temizlik personeli, bahçenin temizliği ve kişisel temizlik şeklinde betimlenmiştir.

Okul güvenliği çok boyutlu bir sorundur. Okul güvenliği konusunda çözüm üretildiğinde paydaşların fikirlerinin önemli olduğu düşünülmektedir. Okulda güvenliği sağlamada okul müdürlerinin önemli bir bölümü okulların kampüs şeklinde yapılması gerektiğini önermektedir. Çankaya, Yücel, Tan ve Demirkol (2014) Elde edilen bilgiler ışığında yapılan içerik analizi sonucunda, 20 yöneticiden 18'i aynı tip liseler kampüs şeklinde düzenlenmeli derken, 2'si okullar buldukları binalarda kalırsa daha iyi olur demişlerdir. Araştırmanın bu sonuçları okul müdürlerinin önerdiği modeli destekler niteliktedir. Araştırmaya katılan okul müdürlerinin bir bölümü çocukların ihtiyaçlarına(sağlık, spor gibi) göre etkinlik alanlarının oluşturulması gerektiğini, kampüste güvenlikten sorumlu profesyonel bir ekibin oluşturulması gerektiğini ve kampüste öğrenci davranışlarını değerlendiren bir kurulunun oluşturulması gerektiğini önermektedirler.

KAYNAKÇA

- Barhan, A. (2001). 'İlköğretim Okullarında Öğrenci Güvenliğinin Sağlanması'. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara
- Bucher, K. T. ve Manning, M. L. (2005). 'Creating Safe Schools' The Clearing House, 79(1), 55-60.
- Buijs, G. (2009) 'Better Schools Through Health: Networking For Health Promoting Schools In Europe' European Journal of Education, 44(4), 507-520.
- Can, E. (2014). 'Liselerde Çalışan Öğretmen Ve Yöneticilerin Okul Güvenliği Konusundaki Görüşleri', Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kahramanmaraş.
- Çankaya, İ. Ve Arabacı, İ. B. (2010). 'Algılanan Okul Güvenliğinin Öğretmen Adaylarının Öfke Düzeylerine Etkisi'. İlköğretim Online, 9(3), 875-883.
- Çankaya, İ., Yücel, C., Tan, Ç. & Demirkol, A. (2014). 'Lise Müdürlerinin Görüşlerine Göre Okul Güvenliği Açısından Kampüs Okulların Önemi', Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 24(1), 65-71.
- De Waal, E. and Gro" sser, M. M. (2009) 'Safety and Security At School: A Pedagogical Perspective', Teaching and Teacher Education, 25(5), 697-706.
- Dönmez, B. (2001). 'Okul Güvenliği Sorunu Ve Okul Yöneticisinin Rolü' Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi, 7(25), 63-74.
- Dönmez, B. ve Güven, M. (2001), Ortaöğretim Öğrencilerinin Okul Güvenliğine İlişkin Algı ve Beklentileri, VI. Ulusal Psikolojik Danışma ve Rehberlik Kongresi Bildiri Özetler Kitabı, Ankara: ODTÜ Eğitim Fakültesi, s.13.
- Eisenbraun, K. D. (2007) 'Violence In Schools: Prevalence, Prediction, And Prevention', Aggression and Violent Behavior, 12(4), 79-86.
- Geyin, Ç. (2007), 'Genel Liselerde Okul Güvenliği Algılarının İncelenmesi', Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Güler Yılmaz, K. (2010). İlköğretim birinci kademe öğrencilerinin okul güvenliğine ilişkin algılarının incelenmesi: Sultanbeyli ilçesi örneği (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Maltepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul
- Gök, N(2017) 'Ortaöğretim Kurumlarında Güvenliği Sağlamada Karşılaşılan Problemlerin İncelenmesi' Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Akdeniz Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Antalya

- Işık, H. (2004). 'Okul Güvenliği: Kavramsal Bir Çözümleme', Milli Eğitim Dergisi, S:164, Ankara
- Kaufman, P., DeVoe, J. F., Peter, K., Ruddy, S. A., Miller, A. K., Planty, M., Snyder, T. D. and Rand, M.R (2003). Indicators of School Crime and Safety, National Center for Education Statistics /NCES, Department of Education, Washington, DC.,
- Lagman, P. (2009) 'Rampage School Shooters: A Typology', Aggression And Violent Behavior, 12(4), 79–86.
- Lindstrom, S. (2009) 'Improving The School Environment To Reduce School Violence. A review of the literature'. Journal of School Health, 79(10), 451–465.
- Öğülmüş, S. (2006). 'Okullarda Şiddet ve Alınabilecek Önlemler' Eğitime Bakış, Eğitim-Öğretim ve Bilim Araştırma Dergisi, yıl: 2, sayı: 7,
- Özer, ve Dönmez (2007). Okul Güvenliğine İlişkin Kurumsal Etkenler ve Alınabilecek Önlemler. Milli Eğitim. Sayı 173
- Schneider, T., Walker, H. ve Sprague, J. (2000). 'Safe School Design: A Handbook for Educational Leaders Applying the Principles of Crime Prevention through Environmental Design', ERIC Clearinghouse on Educational Management, Eugene, OR 97403-5207.
- Stephens, R. D. (1995). 'Safe Schools: A Handbook For Violence Prevention. Bloomington, IN': National Educational Service, West Kirkwood, United States
- TBMM (2007). 'Çocuklarda Ve Gençlerde Artan Şiddet Eğilimi İle Okullarda Meydana Gelen Olayların Araştırılarak Alınması Gereken Önlemlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Tbm Araştırma Komisyonu Raporu', MEB, Özel Eğitim Rehberlik ve Danışma Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Ankara.
- Turhan, M., & Turan, M. (2012). 'Ortaöğretim Kurumlarında Güvenlik' Kuram ve Uygulamada' Eğitim Yönetimi, 18(1), 121-142.
- Türkmen, M. (2005). 'Orta Öğretim Kurumlarında Okul Güvenliği ile İlgili Yaşanan Sorunlar' Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Çanakkale On sekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale.
- Yıldırım, A., Şimşek, H. (2011). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri. Ankara: Seçkin Yayıncılık.